

ELi ning Andorra ja San Marino vaheline assotsiatsioonileping

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 10.06.2024

KOKi esitamise tähtpäev 03.07.2024

VV esitamise tähtpäev 11.07.2024

Ettepaneku selgitus:

Vastutav ministeerium: VM

Kaasvastutajad: RAM, MKM, KLIM, SOM, SIM, JUM, HTM, KUM, REM

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse reguleerimisala nõuab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist, muutmist või kehtetuks tunnistamist (RKKTS § 152¹ lg 1 p 1);

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTS § 152¹ lg 1 p 2);

Sisukokkuvõte

Euroopa Komisjon on avaldanud kaks ELi nõukogu otsuse ettepanekut, mis käsitlevad ELi ning Andorra ja San Marino vahelise assotsiatsioonilepingu allkirjastamist ja ajutist kohaldamist (COM(2024) 191) ning assotsiatsioonilepingu sõlmimist (COM(2024) 189).

EL-Andorra ja EL-San Marino assotsiatsioonilepingu läbirääkimised vältasid kümme aastat ning jõudsid lõpule 2023. aasta detsembris.

Assotsiatsioonileping võimaldab Andorral ja San Marinol osaleda ELi siseturul ja tõhustada koostööd muudes poliitikavaldkondades. Nende juurdepääs siseturule saab olema võrreldav Euroopa Majanduspiirkonda (EEA) kuuluvate riikidega ehk Norra, Islandi ja Liechtensteiniga. Leping vastab kahe riigi ambitsioonidele luua tihedamad suhted ELiga.

Assotsiatsioonileping põhineb järgmistel põhielementidel:

- võimaldatakse San Marinol ja Andorral osaleda ELi siseturul võrdsetel konkurentsitingimustel ja samu reegleid järgides.
- juurdepääs finantsteenuste siseturule on järkjärguline ja sõltub assotsieerunud riikide õigus- ja järelevalveraamistike tugevuse edukast auditist. Euroopa järelevalveasutustel on auditeerimisprotsessis keskne roll.
- assotsiatsioonilepinguga luuakse raamistik dialoogi ja koostöö arendamiseks ja edendamiseks ühist huvi pakkuvates valdkondades nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalpoliitika, keskkond, tarbijakaitse, kultuur või piirkondlik koostöö.
- kehtestatakse ühtne ja tõhus institutsionaalne raamistik, sh assotsiatsioonilepingu ühtne tõlgendamine ja kohaldamine kooskõlas Euroopa Kohtu pretsedendiõigusega ja vaidluste lahendamise mehhanism, kus Euroopa Kohus on assotsiatsioonilepingu tõlgendamist ja kohaldamist puudutavate vaidluste lõplik kohtunik.

Lisaks koosneb assotsiatsioonileping ka kahest riigiprotokollist, mis käsitlevad vastavalt ELi-Andorra ja ELi-San Marino kahepoolseid suhteid. Mõlema riigiprotokolli juurde kuulub 25 lisa, milles käsitletakse ELi õigustiku erinevaid aspekte: veterinaar- ja fütosanitaarküsimused, sotsiaalkindlustus, telekom ja audiovisuaalteenused, hanked, statistika, tehnilised standardid, kutsekvalifikatsioonide tunnustamine, kapitali vaba liikumine, intellektuaalomand, äriühinguõigus, tootevastutus, asutamisõigus, transport, tööküsimused, toll, energeetika, finantsteenused, konkurentsivõigus, tarbijakaitse, põllumajandus, inimeste vaba liikumine, teenused, riigiabi, keskkond ja kliima, kaubandus.

Leping võtab arvesse Andorra ja San Marino eripärasid, mis on tingitud nende suurusel ja suhetest lähimate ELi liikmesriikidega. Seetõttu on ette nähtud mitmeid kohandusi ja üleminekuperioode.

Kaasamine

Kaasata kõik asjasse puutuvad partnerid ja huvigrupid